

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»

„Затверджено”
Голова приймальної комісії
О. Я. Чебикін
„01” квітня 2020 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн)
на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фахове вступне випробування на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн) проводиться для абітурієнтів, що мають освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст».

Фахове вступне випробування відбувається шляхом виконання тестового завдання (60 хв.)

Виконання тестового завдання має на меті виявити рівень підготовленості абітурієнтів змісту основних понять дизайну, знання основних прийомів та положень художніх технік, вміння їх використовувати при виконанні художньо-творчих завдань.

Завданнями фахового вступного випробування є:

- перевірка розуміння програмного матеріалу профільної дисципліни професійної підготовки;
- оцінювання здатності та умінь до творчого та практичного використання набутих знань;
- аналіз ступеня усвідомлення та осмислення умов того чи іншого фахового творчого завдання і використаних професійних засобів для його вирішення.

Вступне випробування містить 35 завдань: 25 тестових завдань першого рівня складності, 10 завдань другого рівня складності передбачає надання розгорнутих відповідей.

Оцінювання результатів тестових завдань відбувається за 200-бальною шкалою. При загальному оцінюванні бали, набрані за кожне із завдань, підсумовуються і виставляється загальний бал-оцінка. Оцінка вважається незадовільною, якщо абітурієнт отримав менше 100 балів.

Критерії оцінювання

Рівень	Визначення	Характеристика рівня
100-123 бали	Низький	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до суті питання. Наявна повна відсутність умінь міркувати
124-149 балів	Задовільний	Рішення завдання носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінь виокремити суттєве, його відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання
150 - 174 балів	Достатній	У відповідях допускаються деякі неточності або помилки не принципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння матеріалу на рівні аналізу властивостей. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при наданні відповіді
175-200 балів	Високий	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

«Історія дизайну»

Історія дизайну в контексті загальномистецьких процесів культур народів Європи, Азії, Африки тощо. Цінності вітчизняної культурної спадщини у зіставленні із суголосними явищами мистецтва та дизайну інших народів сприятиме усвідомленню власної національної самобутності. Закономірності розвитку дизайну на історичних та археологічних матеріалах. Основні етапи становлення дизайну. Мистецькі стилі та художні течії. Творча спадщина відомих майстрів. Художні напрями сучасного дизайну.

«Композиція»

Композиція як найбільш досконалий тип функціональної структури відкритого модифікаційного типу. Історія поняття «композиція». Композиція предмет художньої діяльності; творчий метод художника; спосіб формоутворення в мистецтві; процес художньої творчості, головний розділ теорії мистецтва; навчальна дисципліна. Питання законів та правил композиції. Принципи уподібнення та руху від загального до часткового.

Композиція як результат глибокого художнього осмислення та раціональної гармонізації візуальної конструкції. Визначальна якість композиції органічність зв'язків між частиною та цілим, що може бути досягнуто низкою способів та прийомів таких як стилізація, інтерполяція, ремінісценція, реплікація, комбінаторика, акцентування, уподібнення форм, геометризація тощо. Композиційні якості (декоративності, емблематичності, символічності, алегоричності, цілісності, ритмічності, врівноваженості та співмірності) яких може набувати мистецький твір одночасно можуть виступати як складові оціночного критерію виразності.

Конструкція як основа функціональної структури композиції. Закони організації зображального простору. Неоднорідність зображального простору. Схема силових полів за Р.Арнхеймом. Візуальна композиційна рівновага. Поняття про мажорну та мінорну діагоналі. «Слабкі» та «сильні» чверті формату. Статика динаміка. Ритм, метр. Визначення композиційного центру, акцентування уваги – кольором, контуром, тональним контрастом, інтервалом, текстом, введенням сюжетного ряду, змінами структури, масштабів, силуетної пластики, групуванням елементів, спрямуванням силових ліній.

Поняття стилю, стилізації та стайлінгу. Типи стилізації.

Стилізація ретроспективна:

- копіювання візуальної форми культурного зразка;
- прямий перенос окремих візуальних ознак зовнішньої будови культурних зразків на проєктований предмет (орнаментальні деталі, декоративні або конструктивні елементи);
- перенос зовнішніх характерних структурних ознак морфології.

Стилізація декоративна.

Геометризація, узагальнення та трансформація природних прототипів.

«Проектна графіка»

Графічна інформація та її художньо-образні характеристики. Способи представлення графічної інформації. Визначення графічної інформації, графічного зображення, графічної мови та графічного дизайну.

Проектна графіка як візуалізація всіх етапів формотворчого процесу. Проектне завдання. Його зв'язок з графічними техніками візуалізації та подальшим втіленням об'єкта з урахуванням необхідного способу кодування (емоційно-образного або технічно-інформаційного). Графіка і її види. Технічна графіка: креслення, ескіз, малюнок. Художньо-образна графіка. Основні етапи виконання проектно-графіки. Інформативні характеристики предмета та їх залежність від проектно-графічної мови.

Художній образ, як сукупне асоціативне відтворення певної думки, ідеї, почуття і т.ін. Можливості концентрування та ущільнення думок, або виділення їх вкрай обмеженої кількості, за допомогою проектно-графічних засобів.

Фактури в системі представлення графічної інформації. Засоби утворення та практичне застосування. Фактури, як засіб передачі інформації про властивості об'єкту та, як декоративне узагальнення об'єктів, спрощень за допомогою малюнку, кольору, об'єму. Засоби утворення фактур та їх практичне застосування. Впровадження фактур в творах мистецтва і дизайну, в історії мистецтв. Декоративне узагальнення об'єктів на основі фактур. Лаконічність графічної мови.

Текстури в системі представлення графічної інформації. Текстури в системі інформаційного кодування. Відмінності від фактур. Специфіка застосування.

Значення текстур в формуванні візуально-образної мови. Утворення нових й несподіваних контекстів та присвоєння об'єктам нових властивостей за допомогою текстуризації. Властивості композицій з графічними текстурами.

Кольорографічні акцидентні проектно-графічні техніки. Акцидентні техніки і композиції на їх основі. Загальні засади акцидентних технік в творах графіки і графічного мистецтва. Вплив акцидентних технік на композиційну побудову у кожному з видів графічного мистецтва. Класичні графічні техніки: ксилографія, офорт, акватинта, ліногравюра. Матеріали для роботи. Відмінності акцидентних технік від класичних. Монохромні та кольорографічні техніки в акцидентних композиціях. Акцидентність. Типологія акцидентних технік за образно-стильовими властивостями: уподібнені до «класичної манери виконання», декоративні або суто формальні, експериментальні, творчо-пошукові, тощо.

Засоби візуального упорядкування площин та об'ємів. Площина та об'єм – як художні форми та як носії інформації.

Ілюзорність двовимірності та тривимірності зображень на площині. Фізична та ілюзорна трансформації площини в проектах дизайнерів-графіків.

Зв'язок об'ємно-просторових структур та образних властивостей комунікативно-графічних елементів, розташованих на площині.

Відмінності умови роботи з кольором в ілюзорно-об'ємних композиціях та об'ємно-просторових структурах. Фізичний та психологічний вплив кольору на глядача.

Об'єднання та уособлення площин. Руйнування об'ємів. Принципи та прийоми композиційної організації площин та об'ємів. Значення пропорцій та пропорційного членування площин для їх подальшого наповнення комунікативними елементами.

Рекомендована література

1. Асеев Ю.С. Джерела. Мистецтво Київської Русі / Ю. С. Асеев. – К., 1980.
2. Афанасьєва В. Искусство Древнего Востока / В. Афанасьєва, В. Луконин, И. Померанцева. – М., 1976.
3. Бартенев И. А. Зодчие итальянского Возрождения / И. А. Бартенев. – М., 1975.
4. Батракова С. П. Художник XX века и язык живописи / С. П. Батракова. – М., 1996.
5. Бєсов Л.М. Наука і техніка в історії суспільства. Навчальний посібник / Л.М. Бєсов – Харків., 2011.
6. Норлинг Эрнест. Объемный рисунок и перспектива / Эрнест Норлинг.;
7. [пер. Марины Авдониной].– М.: Эксмо, 2004. – 160 с.: ил.Ли Н.Г. Основы учебного академического рисунка. – М., 2005.
8. Пасічний А. М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник. – Тернопіль:
9. Навчальна книга – Богдан, 2003. – 214 с.
- 10.Рубля Т. Є., Федун С. І. Образотворче мистецтво. – К.: Перун, 2006.
- 11.Секачєва А.В. Рисунок и живопись. – М., 1983.
- 12.Сенин В., Коваль О. Школа рисунка карандашом / Сенин В., Коваль О. –
- 13.Харьков, Белгород: Книжный клуб семейного досуга, 2007. — 90 с.: ил.
- 14.Харрисон Хазэл. Энциклопедия техник рисунка / Хазэл Харрисон –
- 15.Мінськ: АСТ. – 2005. – 160 с. : ил.
- 16.Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. Стереотипное издание. – М.: Архитектура-С, 2006.
- 17.Аронов В.Р. Теоретические концепции зарубежного дизайна. – М.: ВНИИТЭ, 1992.
- 18.Даниленко В. Основы дизайну: Навчальний посібник. – К.: Інститут змісту і методів навчання, 1996.
- 19.Найден О. Орнамент українського народного розпису / О. Найден. – К., 1989.
- 20.Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття / О. Лагутенко. – К. : Грані-Т, 2006. – 240 с.
- 21.Любимов А.Ю. Мастерство коммуникации. – М.:Издательство «КСП+», 2002. – 336 с.
- 22.Эксперимент в дизайне. Источники дизайнерских идей [Текст]: учеб. пособ. для вузов / под ред. А.Н.Лаврентьева. – М: Университетская книга, 2010. 243 с.
- 23.Лєсняк В. Графический дизайн (основы профессии) - Издательство: ИндексМаркет, 2011, 416 стр.
- 24.Мартин Б. Универсальные методы дизайна. 100 эффективных решений для наиболее сложных проблем дизайна / Белла Мартин, Брюс Ханнингтон. – СПб: Питер, 2014. – 208 с. Уэйншенк С. Книга 100 главных принципов дизайна / Сьюзан Уэйншенк . - СПб: Питер, 2013. – 272 с.
- 25.Пятая стихия [Альбом-каталог современных товарных знаков]. – Харьков. : Веста, 2001. – 92 с.
- 26.Хмельовський О.М. Графіка і основи графічного мистецтва / Орест Миколайович Хмельовський. – Луцьк.: Вид-во Луцького державн. технічного ун-та. Кн.-1, 2003. – 160 с.